

Sygn. akt: I C 568/18

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Rafał Kubicki
Protokolant:	p.o. sekr. sądowy (...)

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2019 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) S.A. w G.

przeciwko I. P. i J. P.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. oddała wniosek powoda o zasądzenie kosztów procesu.

SSO Rafał Kubicki

Sygn. akt I C 568/18

UZASADNIENIE

Powódka Bank (...) S.A. z siedzibą w G. wniosła przeciwko pozwanym, I. P. i J. P. pozew o zapłatę kwoty 42.506,69 franków szwajcarskich (...) z odsetkami liczonymi od kwoty 40.761,72 franków szwajcarskich wynoszącymi 10,98% w skali roku od dnia 12 lipca 2018 r. do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem, że Bank nie może domagać się odsetek za opóźnienie przekraczających wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie. Ponadto wniosła o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazała, że w dniu 8 października 2007 r. pomiędzy (...) Bankiem S.A. z siedzibą w G. (obecnie Bank (...) S.A z siedzibą w G.), a pozwanymi została zawarta umowa kredytu Nr (...). Na mocy tej umowy strona powoda udzieliła kredytu w wysokości 197.494,65 zł indeksowanego kursem (...). Kwota ta została przez pozwaną pobrana. W dniu 23 lutego 2011 r. aneksem do umowy zrestrukturyzowano zobowiązanie wynikające z ww. kredytu. Z uwagi na niedochowanie przez pozwaną warunków umowy, Bank w dniu 31 stycznia 2018 r. wypowiedział umowę i wezwał do zapłaty należności w terminie 30 dni od daty otrzymania wypowiedzenia.

Pozwani nie wnieśli odpowiedzi na pozew i nie wzięli udziału w rozprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 października 2007 r. została zawarta pomiędzy (...) Bank S.A. z G., a I. P. i J. P. umowa kredytu nr (...) z przeznaczeniem jego części na cele konsumpcyjne (25.000 zł) oraz na spłatę zobowiązań finansowych takich jak: kredyt mieszkaniowy w (...) Bank S.A. umowa nr (...) z dnia 24 maja 2005 r. i karta kredytowa w (...) Bank S.A.

Jak wynika z § 1 ust. 1 umowy Bank udzielił pozwanym kredytu w kwocie 197.494,65 zł indeksowanego kursem (...). Całkowity koszt kredytu na dzień sporządzenia umowy wynosił 85.638,44 zł a rzeczywista stopa oprocentowywania 4,971%. Wyplata kwoty kredytu w złotych polskich miała zostać dokonana przelewem na wskazane we wniosku o wyplate numery rachunków bankowych prowadzonych

w kraju. Wyplacona kwota miała być przeliczana na walute, do której indeksowany był kredyt, według kursu kupna waluty kredytu, zgodnie z tabelą kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielonych przez (...) Bank S.A., obowiązującą

w dniu dokonania wyplaty przez Bank. Raty kredytu miały być płatne w złotych polskich (§ 1 o ust. 2). Spłata kredytu miała nastąpić wraz z odsetkami w 192 równych miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych, zgodnie z harmonogramem spłat. Rozliczenie każdej wpłaty dokonywanej przez kredytobiorców miało następować z datą wpływu środków do Banku, według kursu sprzedaży waluty, do której indeksowany jest kredyt, zgodnie z tabelą kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych obowiązującą w dniu wpływu środków do Banku. Zgodnie z § 17, dotyczącym tabeli kursów kupna/sprzedaży, do rozliczenia transakcji wyplat i spłat kredytu stosowane były odpowiednio kursy kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielonych przez (...) Bank S.A. walut zawartych w ofercie Banku obowiązujące w dniu dokonania transakcji. Z kolei § 18 stanowił, iż w razie stwierdzenia przez Bank, że warunki udzielenia Kredytu zostały naruszone lub istnieje zagrożenie terminowej spłaty Kredytu, Bank może żądać dodatkowego zabezpieczenia spłaty kredytu lub wypowiedzieć umowę w całości lub w części. Warunki kredytu zostają naruszone, jeżeli kredytobiorca nie wykonuje zobowiązań wobec Banku albo, jeżeli oświadczenia

i zobowiązania złożone przez kredytobiorców są niezgodne z rzeczywistym stanem lub, jeżeli kredytobiorca w inny sposób narusza postanowienia umowy. Okres wypowiedzenia wynosi 30 dni. Jeżeli Bank wypowie umowę po wyplaceniu kredytu

w całości lub w części, wówczas po upływie okresu wypowiedzenia umowy kredytobiorca zobowiązany jest do niezwłocznego zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami należnymi Bankowi za okres korzystania z kredytu i do zapłaty wszelkich innych wymagalnych już należności wobec Banku (§ 18 ust. 5 i 6).

(dowód: umowa kredytu (...))

Kwota kredytu została pozwanym wyplacona.

(niezaprzeczone)

W dniu 31 grudnia 2009 r. w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. nastąpiło połączenie banków poprzez przeniesienie całego majątku (...) Bank S.A. na Bank (...) S.A.

(dowód: wydruk KRS(...))

W dniu 23 lutego 2011 r. między stronami został zawarty aneks do umowy. Strony postanowiły zrestrukturyzować zobowiązanie wynikające z kredytu poprzez:

a) zmianę sposobu spłaty rat kredytowych, polegającą na spłacie w miesiącach od marca 2011 r. do sierpnia 2011 r. wyłącznie odsetek od naliczonych rat kredytowych z zastrzeżeniem punktu b i c (Rata Odsetkowa),

b) obok odsetek od rat kredytu, o których mowa w punkcie a) Kredytobiorca obowiązany jest uiszczać opłaty i prowizje związane z zaciągniętym kredytem zgodnie z tabelą opłat i prowizji,

c) wysokości raty, o której mowa w pkt a) zależna jest od obowiązującego indeksu L3, o których mowa w § 8 umowy kredytu i może ulegać zmianie w trakcie obowiązywania aneksu w przypadku zmiany indeksu L3.

Po upływie okresu, na jaki Bank zrestrukturyzował zobowiązanie, spłata rat kapitałowo-odsetkowych miała następować zgodnie z treścią umowy, zgodnie z nowym harmonogramem spłat.

(dowód: aneks do umowy (...))

Pismem z dnia 31 stycznia 2018 r. Bank wypowiedział umowę kredytu w całości i wezwał pozwanych do zapłaty. W piśmie Bank wskazał, że podstawą wypowiedzenia jest niedotrzymanie terminów zapłaty. Wezwał pozwanych do zapłaty w terminie 30 dni od otrzymania wezwania. Wezwanie opiewało na następujące kwoty:

a) kapitału kredytu w wysokości 40.761,72 (...),

b) odsetek zaległych w wysokości 161,85 (...),

c) odsetek za opóźnienie w wysokości 88,15 (...),

łącznie 41.011,72 (...).

(dowód: wypowiedzenie umowy kierowane do pozwanych (...)).

Sąd zważył co następuje:

Wobec bierności pozwanego Sąd obligatoryjnie wydaje wyrok zaoczny, przyjmując za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa (art. 339 § 2 k.p.c.).

W tej sprawie twierdzenia powoda budzą zasadnicze zastrzeżenia, wskutek których powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Mimo otrzymania w dniu 1 października 2018 r. odpisu zarządzenia o zmianie rodzaju postępowania z nakazowego na zwykłe, do chwili wydania wyroku zaocznego na rozprawie, powód nie uzupełnił twierdzeń ani materiału dowodowego, nie stawiał się na rozprawę ani nie wnioskował o jej odwołanie.

W ocenie Sądu, w okolicznościach tej konkretnej sprawy milczenia pozwanego nie można uznać za przyznanie twierdzeń przeciwnika (art. 230 k.p.c.), jako że twierdzenia te są na tyle niepełne, że nie można z nich wysupłać najbardziej podstawowych faktów mających stanowić podstawę powództwa. Wyjątkiem jest absolutnie zasadnicza kwestia otrzymania sumy kredytu, którą Sąd potraktował jako niezaprzeczoną, jako że nie sposób uznać, by ktokolwiek rozsądny pominął milczeniem pozew o zapłatę z umowy kredytowej przez bank niewykonanej.

W pozostałych kwestiach nie można było zastosować art. 230 k.p.c., ponieważ sprawa dotyczy kwestii bardzo skomplikowanej z faktycznego i prawnego punktu widzenia, jakim jest spłata kredytu waloryzowanego do waluty obcej.

Dlatego w większości ustalenie stanu faktycznego nastąpiło na podstawie dowodów, a były nimi wyłącznie dokumenty przedstawione przez powoda. Nie budziły one wątpliwości co do prawdziwości.

Oddalenie powództwa nastąpiło nie z powodu negatywnej oceny dowodów przedstawionych przez powoda, lecz wskutek sprzeczności żądania powoda z tymi dowodami.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel,

a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Zawarta przez strony w dniu 8 października 2007 r. umowa kredytu jest umową kredytu indeksowanego. Do wykonania dochodzi poprzez wydanie sumy kredytowej

w złotych, a jej wysokość jest określana (indeksowana) według kursu danej waluty po cenie kupna. Indeksowanie takie następuje też w celu określenia wysokości rat kredytowych. Raty również płatne są w złotych, po kursie sprzedaży waluty, do której indeksowany jest kredyt, podany w tabeli kursów banku. Bank wypłacił umówioną kwotę w złotych polskich, co wprost wynika z umowy (§ 7 ust. 2), przy czym kwota ta została przeliczona na walutę, do której indeksowany był kredyt. Innymi słowy, wypłata i spłata następowała w zlotówkach.

Zgodnie z art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Przepis ten wpływający na zakres stosunków umownych, zawiera istotne zastrzeżenie, a mianowicie, iż stosunek prawny nie może się sprzeciwiać naturze tego stosunku, jak również ustawie.

Kredytobiorca zobowiązany jest do zwrotu ściśle określonej kwoty środków pieniężnych, którą wyznacza kwota kapitału udostępnionego i wykorzystanego przez kredytobiorcę. Zatem jeśli kwota kredytu jest wyrażona w złotych, a tak jest w niniejszej sprawie, to zgodnie z art. 358¹ § 1 k.c., spełnienie świadczenia powinno nastąpić przez zapłatę sumy nominalnej w złotych. Jeśli zaś kwota wyrażona będzie w innej walucie obcej, to zgodnie z art. 358¹ § 1 k.c., spełnienie świadczenia w tym zakresie winno nastąpić przez zapłatę sumy nominalnej w tejże walucie obcej.

Taka zapłata jest spełnieniem świadczenia zgodnie z treścią zobowiązania w rozumieniu art. 354 § 1 k.c. i jest wykonaniem zobowiązania bez naruszenia tego przepisu. W sytuacji, gdy nie wchodzi w grę przewidziany w ustawie wyjątek, o którym mowa 358 § 1 k.c., i jeśli zobowiązanie zostało wyrażone w złotych polskich, to również w takim pieniądzu powinno być zasądzone świadczenie wynikające z tego zobowiązania.

Strona powodowa nie przedłożyła do akt żadnych dokumentów, które uzasadniałyby uprawnienie do domagania się zwrotu udzielonego kredytu w obcej walucie. Nie wykazała również, aby możliwość spłaty udzielonego kredytu we frankach szwajcarskich była przedmiotem uzgodnień między stronami. Powódka nie wyjaśniała i nie udowadniała, aby istniał tytuł do domagania się zapłaty w walucie obcej. Co istotne, aneks nie wprowadził zmiany w zakresie waluty kredytu. Nie zawierał uprawnienia powódki w zakresie zmiany waluty świadczenia. Powódka nie przedłożyła też żadnych ogólnych warunków ani porozumień dodatkowych, czy regulaminów uprawniających ją do żądania zapłaty należności w walucie obcej. Prowadzi to do wniosku, że powódka, w sposób nie oparty na przepisach prawa ani umowy, żądała uregulowania części niespłaconego przez pozwanych kredytu w innej walucie niż w waluta, w której udzielony został kredyt i w której miał być spłacany. Sam fakt, że saldo kredytu miałyby być ustalane w walucie obcej, było tylko elementem rozrachunkowym, pozwalającym na ustalenie wysokości zobowiązania na dany miesiąc, a co za tym idzie – wysokości raty w (...), co nie zmienia tego, że ta wysokość powinna być przeliczona finalnie na zlotówki.

Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny(...)w wyroku z dnia 8 grudnia 2017 r., wydanym w sprawie (...) (LEX nr (...)) na tle analogicznej umowy tego samego banku, gdzie stwierdzono w uzasadnieniu, że nie sposób uznać, by na charakter udzielonego kredytu miały wpływ takie zapisy umowy jak w § 1 indeksowanie udzielonego kredytu w złotych polskich kursem (...) czy też zapis o wyrażeniu salda kredytu w walucie, do jakiej kredyt ten jest indeksowany. Z powyższych zapisów jednoznacznie bowiem wynika, że wskazywany w umowie frank szwajcarski, a precyzyjniej jego kurs, miał jedynie swoisty służebny charakter w stosunku do przedmiotu umowy - kredytu w złotych polskich. Wydaje się oczywistym w świetle zapisów umowy, że kurs, jaki wskazano w § 1, służył jedynie indeksacji udzielonego kredytu, w związku z zawartymi w umowie klauzulami waloryzacyjnymi. Nie sposób też uznać, by sam sposób księgowania zadłużenia we frankach szwajcarskich i wykazywania w księgach banku salda kredytu w tychże, miał stanowić o tym, że mamy do czynienia z kredytem walutowym. Taki sposób księgowania wynikał li tylko z faktu waloryzacji kredytu kursem franka szwajcarskiego. Z § 1 ust. 1 in fine wynika, że owe saldo walutowe codziennie było przeliczane na złote polskie według kursu sprzedaży waluty – niewątpliwie w celu wykazania aktualnego zadłużenia z tytułu kredytu udzielonego w złotych polskich. O

walutowym charakterze kredytu nie może też świadczyć sposób wyliczania odsetek, opisany w § 8 umowy, bowiem strony umowy kredytowej nie doznają w tym względzie ograniczeń i zgodnie z zasadą swobody umów mogą przyjąć praktycznie dowolne kryteria wyliczania tych odsetek – także w odniesieniu do oprocentowania lokat walutowych. Przedmiotem umowy był kredyt w złotych polskich, a nie kredyt walutowy we frankach szwajcarskich. Skoro zaś bank udzielił pozwanym kredytu w złotych polskich (§ 1 ust. 1 umowy), a na wypadek wypowiedzenia umowy obowiązkiem kredytobiorców jest zwrot wykorzystanego kredytu (§ 18 ust. 6 umowy) – udzielonego im w złotych polskich, to powódka nie ma podstaw do żądania zwrotu udzielonego kredytu we frankach szwajcarskich.

Sąd podziela przytoczone rozważania Sądu Apelacyjnego w całości.

Zgodnie z art. 321 k.p.c., Sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie.

Sąd Najwyższy wskazał, że związanie sądu żądaniem pozwu, poza wyjątkami przewidzianymi w ustawie, ma charakter bezwzględny. Ponadto podał, że w omawianym przepisie mowa jest o żądaniu w rozumieniu art. 187 § 1 k.p.c., który to przepis wskazuje, że obligatoryjną treść każdego pozwu stanowi dokładnie określone żądanie oraz przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie. Omawiane uregulowanie oznacza, iż sąd jest związany granicami żądania powództwa i nie może dysponować przedmiotem procesu przez określenie jego granic niezależnie od zakresu ochrony określonej przez samego powoda. Tym samym, sąd nie może zasądzić ponad żądanie, a więc uwzględnić roszczenia w większej wysokości niż żądał powód, również wtedy, gdy z okoliczności sprawy wynika, że powodowi przysługuje świadczenie w większym rozmiarze. Jednocześnie sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, czyli zasądzić czegoś innego, niż strona powodowa się domagała (wyrok SN z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie(...)).

Dlatego na podstawie art. 69 Prawa bankowego w związku z przepisami powołanymi wyżej Sąd oddalił powództwo jako bezzasadne, a na podstawie art. 98 k.p.c. oddalił wniosek strony powodowej o zasądzenie kosztów procesu.

·
sędzia R. K.